įvairaus dydžio plytų ir puspl̨ytų, tinko, betono gabalų sluoksnis. Iškasus iki 1,8 m gylio, pradėjo slinkti ploto 2 V sienelė ploto P pusėje. Todėl tolesniame darbų etape kasta tik Š ploto pusėje (2x2 m). Šioje pusėje griuvenų sluoksnis fiksuotas iki 2–2,2 m gylio. Giliau prasidėjo pilkos smėlingos žemės sluoksnis su griuvenų, juodžemio, tamsiai pilkos žemės tarpsluoksniais. Kastame sluoksnyje surasta XVII a. – XX a. pradžios keramikos ir stiklinių indų fragmentų. Šiame suardytame sluoksnyje taip pat surasta pavienių žmogaus kaulų ir jų fragmentų – 3 kaukolių, keli ilgųjų kaulų fragmentai. Apatinis sluoksnis tęsėsi iki 2,6 m gylio, kur fiksuotas įžemis – smėlis.

Panerių St. 12

The 2019 field evaluation (a total of 51 m^2) at Panerių St. 12, Vilnius (Fig. 1) recorded a cultural layer up to 4.3 m thick and determined that the upper layers in the W part of the evaluated area had been destroyed in the 19th–20th centuries to a depth of 1.3–1.4 m (test pits 2–3), in the central, N, SE, and S parts (test pits 4, 6, 7, area 1) right down to the natural layer, i.e. sterile soil at a depth of 2.5–4.3 m, and on the NE side (test pits 1, 5) to a depth of 40–50 cm. In the W part of the plot (test pits 2–3), cultural layer horizons from the mid-17th, late 17th, and early 18th centuries were recorded from a depth 1.3–1.4 m (Fig. 2), in the NE side (test pits 1, 5), fragments of late 17th-century cultural layer horizons at a depth of 40–50 cm. The investigation revealed the remains of masonry walls: a fragment from the second half of the 18th century in test pit 1, which should be attributed to the Mariavite monastery period, and late 19th – early 20th-century fragments in test pits 2, 4, and 6, which, together with the stone paving fragments in test pit 2 and area 1, are attributable to the prison period. No undisturbed burials were discovered in the evaluated part of the plot during the investigation, only isolated human bones and bone fragments in area 2 and test pit 7 (in undisturbed layers).

Ramūnas Šmigelskas,
Ignas Sadauskas

Žygimantų gatvė 3

2019 m. rugsėjį–gruodį atlikti žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai sklype Žygimantų g. 3 Vilniuje, Jono Juozapo Tiškevičiaus rūmų (UK 1087) rūsio patalpose ir pastato vidiniame kieme suprojektuotų pamatų hidroizoliacijos įrengimo bei gilinimo darbų vietose. Tirta vieta patenka į buvusią Radvilų rezidencijos Puškarnioje ir į Vilniaus senojo miesto ir priemiesčių archeologinės vietovės (UK 25504) teritoriją. Aplinkinė teritorija ne kartą archeologų tyrinėta – 2002 m. E. Ožalo (Karaliaus Mindaugo tilto per Nerį prieigos) (*ATL 2002 metais*, 2005, p. 184–185), 2003–2004 m. L. Girlevičiaus (Žygimantų g. 2) (*ATL 2003 metais*, 2005, p. 188–192; *ATL 2004 metais*, 2006, p. 223–225), 2012 m. L. Girlevičiaus (Radvilų g. 5) (*ATL 2012 metais*, 2013, p. 465–472), 2017–2018 m. I. Sadausko (Radvilų g. 7, 11, Tilto g. 9, 11 ir Žygimantų g. 3) (*ATL 2017 metais*, 2018, p. 231–236).

2019 m. tyrimai vykdo dviem etapais, ištirtas bendras 90,6 m^2 plotas (1 pav.). Pirmame etape žvalgomųjų tyrimų metu rūmų vidiniame kieme ir pastato rūsio patalpose ištirti 6 šurfai – iš viso 10 m^2 plotas. Užfiksuotas iki 0,1–2,6 m storio vietomis supiltinis, vietomis ankstesnių žemės judinimo darbų metu permaišytas kultūrinis sluoksnis, kurio chronologija apima XVII–XX a. Nustatyta, kad intensyvesnis kultūrinis sluoksnis susiformavo ties esamų rūmų PR korpusu. Pastato viduje archeologinis sluoks-



1 pav. Tyrimų situacijos planas: 1 – 2002 m. G. Gendrėno ir E. Ožalo tyrimai; 2 – 2003–2004 m. L. Girlevičiaus tyrimai; 3 – 2012 m. L. Girlevičiaus tyrimai; 4 – 2017–2018 m. I. Sadausko I etapo tyrimai; 5 – 2017–2018 m. I. Sadausko II etapo tyrimai; 6 – 2019 m. tirtas šurfas; 7 – 2019 m. žvalgytas plotas; 8 – 2019 m. atkastas užstatymo fragmentas. I. Sadausko brėž.

Fig. 1. Situation plan on the investigation: 1 – 2002 investigation by Gendrėnas and Ožalas; 2 –2003–2004 investigation by Girlevičius; 3 – 2012 investigation by Girlevičius; 4 – 2017–2018 investigation, stage I, by Sadauskas; 5 – 2017–2018 investigation, stage II, by Sadauskas; 6 – 2019 test pit; 7 – 2019 surveyed area; 8 – a structural fragment unearthed in 2019

nis neaptiktas. Rūmų pamatai įgilinti iki 60–80 cm gylio nuo dabartinių grindų paviršiaus. Šurfuose 1 ir 6 užfiksuoti durpių bei nuogulų sluoksniai galbūt rodo, kad jų vietoje aptiktas Radvilų rezidencijos sodo vieno iš tvenkinių kraštas arba minimas gruntas supiltas iš greta buvusių tvenkinių XIX a. viduryje statant esamus rūmus. Jų vidiniame kieme šurfe 5 tirtas apatinis dalinai rūmų statybos metu apardytas juodos žemės horizontas. Pagal jame aptiktus radinius sprendžiama, kad jis susiformavo XVII a. Likusiuose šurfuose fiksuoti statant rūmus ir vėlesnės ūkinės veiklos metu permaišyti horizontai.

Antrame etape vykusių žvalgymų metu rūmų vidiniame kieme, greta oranžerijos priestato ir pastato rūsio patalpose žvalgyti 9 plotai, iš viso 80,6 m^2 plotas. Tyrimų metu užfiksuotas iki 0,6–1,9 m storio daugelyje vietų ankstesnių žemės judinimo darbų metu permaišytas kultūrinis sluoksnis, suformuotas XIX–XX a. Aptikta pavienių XVI–XX a. radinių. Nei rūmų išorėje, nei pastato viduje archeologinio sluoksnio nerasta. Rūmų pamatai įgilinti mažiausiai iki 0,4–1,9 m gylio nuo esamo žemės paviršiaus. Plotuose 4 ir 7 užfiksuoti durpių bei nuogulų sluoksniai, suformuoti XIX a. I pusėje ar viduryje. Galbūt tai Radvilų rezidencijos sodo vieno iš tvenkinių kraštas arba minimas gruntas supiltas iš greta buvusių tvenkinių. Jų stratigrafinė padėtis identiška šurfuose 1 ir 6 fiksuotai stratigrafijai. Likusiuose plotuose fiksuoti statant rūmus ir vėlesnės ūkinės veiklos metu permaišyti horizontai.

Rūmų vidiniame kieme žvalgytame plote 4 ir rūmų rūsio patalpoje 27 žvalgytame plote 7 aptikti XVII a. I pusės mūrinio užstatymo fragmentai. Plote 4 atidengtas arkinių pamatų fragmentas, siejamas su istorinės Radvilų rezidencijos teritorijoje stovėjusiu pastatu ar tvora.



2 pav. Mūro fragmentas M2 iš viršaus. I. Sadausko nuotr.

Fig. 2. Masonry wall fragment M2, as seen from above



3 pav. Muškietos skiltuvas iš ploto 2. R. Šmigelsko nuotr.

Fig. 3. The musket flint from area 2

0 2 cm

Plote 7 atidengtas mūrinės sienos pamatinės dalies fragmentas, siejamas su istorinės Radvilų rezidencijos teritorijoje stovėjusiu pastatu (2 pav.). Tikėtina, kad tai Š arba kitaip „kryžminio" rūmų korpuso fragmentas. Tyrimų rezultatai parodė, kad aptikti mūrinio užstatymo fragmentai tęsiasi už žvalgytų plotų ribų.

Tyrimų metu surasti ir inventorinti 79 radiniai – XVII–XX a. buitinės keramikos šukės, XVI–XVII a. neglazūruotų bei dengtų įvairiaspalve glazūra dubeninių ir plokštinių koklių fragmentai, XIX–XX a. sagos, titnaginis muškietos skiltuvas (3 pav.), antpirštis, papuošalų fragmentai ir kiti metaliniai dirbiniai. Aptiktos 6 XVIII–XX a. monetos. Radiniai perduoti LNM.

Žygimantų St. 3

In 2019, a field evaluation (6 test pits totalling 10 m^2) was conducted at the site of planned foundation waterproofing and deepening work on the plot at Žygimantų St. 3, Vilnius (Fig. 1). The evaluation recorded a 17th–20th-century cultural layer up to 0.1–2.6 m thick. The peat and sediment layers identified in test pits 1 and 6 may show that this was the site of the shore of one of the ponds in the garden of the Radvila residence. The bottom layer excavated in test pit 5, based on the finds discovered in it, formed in the 17th century. The 9 surveyed areas (a total of 80.6 m^2) recorded a 19th–20th-century cultural layer up to 0.6–1.9 m thick that had been disturbed in many places during previous earthworks. Peat and sediment layers dating to the first half or middle of the 19th century were recorded in places. Areas 4 and 7 contained fragments of first half of the 17th-century masonry structures (Fig. 2), which are connected with the buildings and fence that stood on the grounds of the historical Radvila residence. 16th–20th-century finds were collected: sherds of household pottery, fragments of 'bowl-shaped' (*Schüsselkacheln*) and panel (*Blattkacheln*) stove tiles, buttons, a musket flint (Fig. 3), a thimble, ornament fragments, and 6 coins.

Liudvikas Vasiliauskas,
Vida Kliaugaitė,
Simona Širvydaitė-Šliupienė

Sodų gatvė 6

2019 m. gegužės – 2020 m. rugpjūčio mėnesiais vykdyti detalieji tyrimai bei žvalgymai Sodų g. 6 sklype, kuriame statomas gyvenamųjų namų kompleksas. Žvalgomieji tyrimai sklype atlikti 2016 ir 2018 m., iš viso ištirta 163,5 m^2. Žvalgomųjų tyrimų metu nustatyta, kad sklypo reljefas yra performuotas XX a.: sklypo PR dalyje kultūrinis sluoksnis nesusiformavęs arba neišlikęs dėl XX a. sklype vykdytos intensyvios ūkinės veiklos, o Š sklypo dalyje vertingas kultūrinis sluoksnis glūdi 1–1,5 m gylyje (*ATL 2016 metais*, 2017, p. 348–349; *ATL 2018 metais*, 2019, p. 450–453).